

Λονδίνο, 20 Φεβρουαρίου 2019

«Κρίσιμα ερωτήματα σχετικά με την μελλοντική εμπορική πολιτική του ΗΒ - Δασμοί, ποσοτώσεις και εθνικές επιδοτήσεις την μετά Brexit εποχή»

Στην περίπτωση της χωρίς συμφωνία αποχώρησης, έχει μεγάλη σημασία για την πορεία των ελληνικών εξαγωγών προς το ΗΒ η εμπορική πολιτική που η χώρα αυτή θα ακολουθήσει εξερχόμενη από την ΕΕ. **Ο βασικός προβληματισμός είναι αν το ΗΒ ακολουθήσει προστατευτική ή ανοικτή εμπορική πολιτική, μην αποκλείοντας βεβαίως την περίπτωση να ακολουθήσει επιλεκτική - των διαφόρων τομέων - εμπορική πολιτική.** Τα εργαλεία πολιτικής που τίθενται στη διάθεση της βρετανικής διοίκησης είναι πολυποίκιλα και δυνητικά περιλαμβάνουν εισαγωγικούς δασμούς, ποσοτώσεις, επιδοτήσεις στην παραγωγή, εξαγωγικές επιδοτήσεις, δασμολογικές ποσοτώσεις, διμερείς και πολυμερείς εμπορικές συμφωνίες και άλλα μέτρα εμπορικής πολιτικής.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία του βρετανικού Υπουργείου Περιβάλλοντος, Τροφίμων και Αγροτικών Υποθέσεων, η εγχώρια παραγωγή τροφίμων του ΗΒ είναι επαρκής μόνο για το 60% των αναγκών της χώρας, από 80% περίπου στα μέσα της δεκαετίας του '80. Όπως είναι ευρέως γνωστό, **η βρετανική αγορά στηρίζεται στις εισαγωγές για να έχει επαρκή τροφοδοσία,** ειδικά κατά τη διάρκεια των λεγόμενων " κενών μηνών" ("hungry gap" months) στις αρχές της άνοιξης, όταν η συγκομιδή τοπικά καλλιεργούμενων λαχανικών (όπως τα καρότα και το λάχανο) λήγει πριν η επόμενη συγκομιδή είναι έτοιμη (γύρω στα μέσα του Μαΐου εκάστου έτους). Χαρακτηριστικό είναι επίσης το γεγονός ότι, το 97% των βρετανικών εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων προέρχονται από την ΕΕ, με τα αντίστοιχα ποσοστά στα κρέατα να είναι 87% και στα ιχθυηρά 33%.

Μιλώντας προ ολίγων ημερών στην Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου της Βουλής των Κοινοτήτων ο Υπουργός Διεθνούς Εμπορίου κ. Liam Fox αρνήθηκε να δεσμευτεί για τη μελλοντική δασμολογική πολιτική του ΗΒ¹. Όπως ανέφερε, η βρετανική Κυβέρνηση εξετάζει όλα τα πιθανά σενάρια, συμπεριλαμβανομένης της μονομερούς κατάργησης δασμών έναντι της ΕΕ, η οποία, όπως παραδέχτηκε, θα πρέπει να ισχύσει για όλους ανεξαιρέτως τους εμπορικούς εταίρους βάσει της ρήτρας του μάλλον ευνοούμενου κράτους. Πρόσθεσε όμως ότι «έχει γίνει **συστηματική προετοιμασία για 15.000 περίπου διαφορετικούς δασμολογικούς κωδικούς,** έχει μελετηθεί ποιο είναι το βρετανικό συμφέρον για κάθε περίπτωση και ότι σύντομα η Κυβέρνηση θα λάβει τις αποφάσεις της».

Από την πλευρά του ο βρετανός Υπουργός Περιβάλλοντος κ. Gove, μιλώντας χθες στο ετήσιο συνέδριο της Εθνικής Ένωσης Αγροτών (National Farmers Union – NFU) στο Μπέρμιγχαμ, ανέφερε ότι το βρετανικό Υπουργικό Συμβούλιο επεξεργάζεται μια **δέσμη δασμολογικών ρυθμίσεων και ποσοτώσεων,** η οποία θα τεθεί σε εφαρμογή εάν η Βρετανία αποχωρήσει από την ΕΕ χωρίς συμφωνία

¹ Όρα ανωτέρω σχετικό έγγραφό μας

στις 29 Μαρτίου. Η δέσμη αυτή μέτρων, σύμφωνα με τον κ. Gove, αναφέρεται σε συγκεκριμένα προϊόντα όπως το **αρνί, το βόειο κρέας και τα γαλακτοκομικά προϊόντα**. "Δεν μπορώ να προλάβω τις ανακοινώσεις που θα γίνουν αργότερα αυτή την εβδομάδα, αλλά δεν θα έχουμε μηδενικούς εισαγωγικούς δασμούς για τα τρόφιμα", δήλωσε ο βρετανός Υπουργός στο συγκεντρωμένο ακροατήριο των αγροτών. **"Θα υπάρξει προστασία για ευαίσθητους τομείς της γεωργίας και της παραγωγής τροφίμων"** προσέθεσε.

Σημειωτέον ότι, η βρετανική κυβέρνηση θα μπορούσε, μονομερώς και ως «τρίτη χώρα», να επιδιώξει να στηρίζει τους αγρότες με ποικίλους τρόπους. Ο κ. Gove αναφέρθηκε λοιπόν και σε δυνητικές **επιδοτήσεις αγροτικών δραστηριοτήτων**, δηλώνοντας: "Φυσικά, έχουμε επίσης την εξουσία να παρέμβουμε για να παρέχουμε άμεση στήριξη σε μετρητά στους πιο ευάλωτους τομείς και δεν θα διστάσω να παράσχω την απαιτούμενη στήριξη».

Το ζήτημα του καθορισμού εισαγωγικών δασμών, σε περίπτωση μη συμφωνίας, είναι ένα από τα πιο ευαίσθητα θέματα του Brexit και είναι μεταξύ αυτών που βρίσκονται υπό συζήτηση στο εσωτερικό της βρετανικής Κυβέρνησης τις τελευταίες ημέρες. Εάν το ΗΒ εγκαταλείψει την ΕΕ χωρίς συμφωνία, θα πρέπει ως μέλος του ΠΟΕ να καθορίσει την **εθνική δασμολογική του πολιτική** και να επιβάλει εθνικούς δασμούς στα συναφή εμπορεύματα από την ΕΕ αλλά και από τις λοιπές χώρες. Κατά συνέπεια τα ελληνικά προϊόντα, όπως και τα λοιπά προϊόντα της ΕΕ θα χάσουν την τρέχουσα προνομιακή τους πρόσβαση. Στην περίπτωση των γεωργικών προϊόντων, αυτό σημαίνει ότι το ΗΒ θα πρέπει να επιβάλει τους ίδιους δασμούς, για παράδειγμα, στα προϊόντα κρέατος από την Ευρώπη αλλά και σε αυτά που προέρχονται από τους ιδιαίτερα ανταγωνιστικούς προμηθευτές όπως η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία. Οι βρετανοί αγρότες έχουν εδώ και καιρό δηλώσει ότι το άνοιγμα της βρετανικής αγοράς σε μεγάλες προμηθεύτριες χώρες θα μπορούσε να καταστρέψει την εγχώρια παραγωγή του ΗΒ, επιχείρημα το οποίο είναι ένα από τα κυριότερα για την επιβολή δασμών μετά από μια έξοδο χωρίς συμφωνία. Τι θα γίνει όμως στην περίπτωση τομέων, όπως τα γαλακτοκομικά, όπου το 97% των βρετανικών εισαγωγών προέρχονται από την ΕΕ;

Ερωτηθείς για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα είδη γεωργικών προϊόντων που θα λάβουν δασμολογική προστασία, ο κ. Gove δήλωσε χθες ότι «οι λεπτομέρειες εξακολουθούν να βρίσκονται υπό εξέταση». Αλλά στη χθεσινή ομιλία του επίσης ανέφερε² ότι «η NFU είχε επισημάνει **πρόβειο κρέας, βόειο κρέας, πουλερικά, γαλακτοκομικά προϊόντα, γάλα και τυρί, και χοιρινό κρέας**», ως τομείς που χρειάζονται διασφαλίσεις. Δεν έκανε όμως καμία αναφορά για το πώς άλλα είδη γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των σιτηρών, των φρούτων, των λαχανικών και των λουλουδιών, θα αντιμετωπιζόνταν στο απευκταίο σενάριο της μη επίτευξης συμφωνίας.

Καταληκτικά, σε μια προσπάθεια να συμπληρώσουμε την εικόνα για το συγκεκριμένο θέμα, να επισημάνουμε ότι:

- η επιβολή δασμών αυξάνει τα κόστη εισροών για τις εγχώριες επιχειρήσεις και ότι περίπου το ¼ των βρετανικών εξαγωγών εμπεριέχει εισαγόμενα ενδιάμεσα αγαθά που εάν δασμολογηθούν θα καταστήσουν λιγότερο ανταγωνιστικά τα βρετανικά προϊόντα στη διεθνή αγορά,

² <https://www.ft.com/content/17ef21a8-3442-11e9-bd3a-8b2a211d90d5>

- εάν τελειώσει το σημερινό αδασολόγητο εμπόριο μεταξύ ΗΒ και ΕΕ, το οποίο δεν απαιτεί συνοριακές επιθεωρήσεις ή ελέγχους, οι βρετανοί καταναλωτές θα καταλήξουν να πληρώνουν υψηλότερες τιμές για τρόφιμα και ειδικότερα για φρέσκα προϊόντα,
- αν δεν υπάρξει συμφωνία και σύμφωνα με τους κανόνες του ΠΟΕ, η ΕΕ θα μπορούσε να επιβάλει δασμούς 40% στις βρετανικές εξαγωγές όπως το αρνί και το βόειο κρέας,
- μπορεί να παρουσιαστεί έλλειψη μεταναστών εργαζομένων από την ΕΕ που επιθυμούν να έρθουν στη Βρετανία για τη συγκομιδή φρούτων και λαχανικών.

Το Γραφείο μας είναι σε αναμονή ανακοίνωσης περισσότερων πληροφοριών για το θέμα από τη Βρετανική Κυβέρνηση.